

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Ա Յ Ը Հ Ա Վ Ա Տ Ի Մ

Երգիչ ՆՅԻԻ — ՍԵՆԵ

1870

ՆՈՒՄԵՐՈՒ 523

1870 թ. ԴԵՍԱՏՈՒԼ ԷՎ. 13

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ
ՍԵՆԵ ԷՎ. 13
ՍԵՆԵ ԷՎ. 13

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆ
ՆՈՒՄԵՐՈՒ 29

ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ
ՍԵՆԵ ԷՎ. 13
ՍԵՆԵ ԷՎ. 13

ՍԵՆԵ ԷՎ. 13

ՈՐՈՍՏՈՍ 40

ԱՌԻՍՏՈՍ ԵՐԱՆԻ 29

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՄԻՈՒՆԻՍԻՊԱԼԻՏԵՏ

Թերափր անկողանէմտէն սէքէսթոր
ալթընա ալթընա յաւն Նիւթէվէֆի Սա-
գա օղու Սըթին իթամընըն էմիաթի-
նին սէքէսթորսու, մուղայիրի նիզամ
օլմագտան նաշի, րէֆի օլմագտուղու-
նա տայիր Մանգուլի Էֆէրազ զա-
ղէթամընըն ԴԱ րէպիւլ արւըր ԴԱՎ
թարիկի վէ 1890 նումէրօլու նուս-
խէսինտէ պիր պէնտ կէօրիւլիւշ,
հալ պու քիւ էմիաթը մէգըրիւրէ միւ-
թէվէֆայի մէրգ ումուհի հալը հայաթըն-
տա Գիւթէթինտէ իլամաթը ատիտէ
մուհրապինճէ, տէրքէպր օլմագտու-
ղաթ, մուղապիլիտէ սէքէսթոր օ-
լուհմուշ, վէ քէվիլէթ օլ վագըթ
մէֆօուլի մէթիսի վալա ճանիպինտէն
միւշէյիլէթթէնահիլէ պէյան պույ-
րուլմուշ, վէ մէրգ ումուհի վէֆաթըն-
տան սողրա, մաթիւլ օլուհման ագ-
ճէնին միւթէվէֆանըն թէրէքէ-
սինտէն թէֆրիզ իլէ տաալի նէզա-
րէթ ճէիլէթինէ իրապի, ճանիպի վա-
լաի ֆէթվալիէնահիլէ իշար գըլընմըշ,
վէ էմիաթի մէգըրիւրէ իթամըն մալի
օլմագ լաղըմ կէսէ, իւշ սէնէ տիր
թէրէքէնին պէյնէ վէրէսէ թագսիմի
թէթիլի օլուհմարաճաղը տէրքէպր
պուլուհմուշ տուր, պու սիւրէթճէ ի-
լանը մէգըրիւրէ ալտանըլպտա, մէգ-
ըրիւր սէքէսթորայ պիր կէօնէ սէքէթ-
վուգ ուլինտէ սէպէպիլին մէսուլիլէթ
թահթընտա գալաճաղընը ալէնէն բը-
րթթէսթ օ իլէսիլիմուհի, նէշը ու իլա-
նը միւթէվէֆանահիլէ անկողանէմ տիր :

ԴԱՎ ՃԵՄԱԳԻԼ ԷՎԷԼ Կ
Միւթէվէֆա Էրկան օղու րէ-
ֆայիլ իթամընընահիլէ վէ էմ-
իլէթի
Միւթայիլ Էրկանահիլէ

Բոմատա պիւլունտն Գապարեան
գերապայծառ Գալպէնան իղնա
տիոն գերապայծառ իլէ Հալաճեան
Մանտն գերապայծառ ճիւլաա կիւ-
նիւ թրիէսթէ վաթթու իլէ Սիթիւ-
նէյէ միւլապէլէթ իլէմիշէր տիր :
— Կէօրիւլիլէ նապարէն Շարգ
էրմէնի Գաթօլիլէրի, էֆէրազը մալ-
սուսէլէրինտէն վաղ կէշմէյօրլար,
հաթիւլ էօլիւմ եաթաղընտա պիլէ,
մէգէպէն օլան միւնաղապարըն էֆ-
թէպը, մէրգ ումուհի Գաթօլիլէրիլէֆ-
թէպը օլուլ, ճիլվիլթ ֆրգ անը իշին
ֆէնա պիր մէպաթ տըր :
Պէյօղու զապըթամընըն մաշքէմէ
աղաթը Երամ էֆէնտի, բէրշէմպէ կիւ-
նիւ վէֆաթ իլէ, քէնտի էօմրիլիլէն
սօն տաղըլալարընտա, քէնտի լու-
հանի վաղիֆէսինին ինրաթը իշին ագ-
րապարընըն կէթիւրիլի Հասունիսթ
բաթաթընը գալիլէն րէտտ իլէմիշ, վէ
քէնտի սօն նէֆէսինտէ քէնտի նամը-
նը լէքէլէթմէք իսթէմէյիլ, Շարգ
էրմէնի Գաթօլիլէրիլէնտէ պիր բա-
բաս չաղըրթմըն տըր :

— Իլիթիլիլիլէ կէօրէյ կէօյա
Մէճմուա մէզէպէ մուղայիր պահս-
լար վէ եալանըլըլար տէրճ իթմիլի
իշին Բոմատան հաղընտա արգելք
գըլըրէ պիր թահրիւրաթ կէլմիշ վէ եա
կէլէճէք օլուլ, ալէնէն օգուլթու-
րթլաճաղ իմիշ :
Էկէր պու հալաթիս սահիհ իսէ,
ղայէթլէ թէհաճիւպէ չայեան տըր :
Յիւնքի քէնտիլէրի հալէա օն տողու-
ղունճու ասըրտա եաշաթըլթըրընը
պիլմէյօրլար, վէ էհալիլի, հաղըլա-
թը իլէ եալանըլըլը ֆարգա գուտ-
րէթի եօգ կիպի նապար իտէյօրլար :

Եաղըր Եաղըր, հէղարան հէ-
ղար Եաղըր :
— Սալթանաթը սէնիլէ նէզտինտէ
միւնէտտէտէն նասպ օլուհման Ֆրան-
սա պէֆրի Մ. Վիգօնթ ՍԱ տըր լալէ-
րօնիէր Ստանպօլա աղիմէթինին էվ-
վէլիսի կիւնիւ իմէրաթը Նաթօլէնտա
ր սմի վէտայը ինրա իլէտիլինտէ
միւշարիլէյ հաղըրէթլէրի իլէ իլէսա-
աթման զիյաթէ կէօրիւլիւշ տիմը :
Սէֆրի միւմայիլէյ, զաթը հաղըրէթի
Շահանէ իլէ Պապը Սիլյէ վէրիլէճէք
պիր թագըմ ուզուն վէ միւտաղըլըր-
թալիլմաթլար ալաղ իլէտիլի սէյլէնի-
յօր :
— Ֆրանսա իլէ իթալիա մէյա-
նընտա աղտ օլուհման սեպտիմբեր
ահտնամէսինին ահքեամընճա, Ֆրան-
սա հիւքիւմէթի, քէնտի ասքէրինի
քեամիլէն Բոմատան չըղարըր չըղար-
մաղ, իթալիա հիւքիւմէթի, Չիթիթա
վէքիա կիպի Բոմա չէհրինի տալի
քէնտի ասքէրի իլէ զապըթ իտէճէյի լա
թիւրքի զաղէթամընտա գալիլէն պէ-
յան գըլընմըշ տըր :
— Պիր իքի կիւնտէն պէրու կէլէն
թէլէկրաթլար, Ֆրանսանըն մաղուլ
օլուլըլարը հալաթիլինի պիլտիլ-
միւլաթուլըլարընտան, Սթանպօլտա
միւթէվէֆին Ֆրանսըլըլարըն թէհս-
սիւֆինի զայէթլէ մուհիպ օլուլ վէ
վաթմանըն մուհաթաղաթը զայրէթի ի-
լէ պաղը Ֆրանսըլըլար պու կիւն չըղան
Մէսաթըրի լմբէրիալ գուլալանտաթը
վաթթու իլէ Եօլա չըղաճաղըլընը
Գուրիէ տ'Օրիան զաղէթաթը պիլ-
տիլտիլալէն սողրա, Ֆրանսըլըլար ի-
շին պիր իանէ պէթթէրի ալըլ, պու
կիւնտէն տէֆթէրինի իլան իտէճէյիլի
պէ ան իլէմիշ տիր :
— Տէվլէթլու Մուսթաֆա Ֆաղըլ բա-
շա մալիլէ վէ Մէհմէտ—Իւշտի բա-

չա, Ահքեամը ատլիյէ նազարէթլէրի-
նէ, վէ Վիէննատա Սալթանաթը սէ-
նիյէ սէֆիրի սաատէթլու Հայտար է-
ֆէնտի վէ խարիճիյէ միւսթէշարը
սապըդ ութու ֆէթլու խալիլ պէյ
հազրէթլէրի Վիէննա սէֆարէթինէ
նասպ ութայեին պույրուլաճաղը Գու-
րիյէ տ'Օրիանտա օգուճուլ տուր :

— Իլլանտա վէ Ինկիլթէրրատա Ֆը-
րանսա օրտուսու իչին խայլիճէ, պա-
կիր սաթըն ալընյօր :

— Աւթորիանըն ըէսմի զաղէթա-
սընտա օգուճուլունա կէօրէ, եա-
ղըլմանաղըդ գայիտէյի տինիյէսինին
Քիզըսիի շէրիֆ ճանիպինտէն իլան օ-
լունմասընտան տօլայը, օլ մէսէլէյէ
միւնասէպէթի օլան նազարէթլէր-
տէ մէճլիսէր ազտ օլունուպ, չու
գաթար վէրիլիշ տիր քի՛ քիւր-
սիի շէրիֆին, Գաթօլիք քիլիսէսի
ըէյիսիլինտէ սէլահիյէթի քեամիլէ-
սի պուլունտուղու իլանը ճէտիտ իչին
Բաբա հազրէթլէրի իլէ 1855 օգոստ-
18 թարիլիլէ ազտ օլունուպ 1855 նո-
յեմբեր 8 տէ նէշը օլունան գօնգօր-
տաթօ նամ նիզամնամէի ըուհանիսի-
նին հիւքմի արթըգ պուճտան պէյլէ
ճարի օլմասըն :

Պինսէն ալէյհ Աւթորիա պաշ վէ-
քիլի, նիզամնամէի մէղքիւրուն ըէս-
մէն լաղլընը քիւրսիի շէրիֆէթլիյի
իչին իղթիլա իտէն թէտապիրէ թէ-
շէպլիւս իլլէմիշ վէ Աւթորիա իմիւ-
րաթօրու հաղրէթլէրի, մէսուսանը
միլլէթ մէճլիսինին թահթը միւղնքէ-
րէսինէ վաղ օլունմագ իւղրէ մէզա-
հիպ նաղըրընա լայիհալար թաղաթի-
նի էմի իլլէմիշ տիր քի, պու լայիհա-
լար, գալլայիտի էսասիյէյէ վէ թէ-
վարիլսէ թաթպըգան Աւթորիատա
Գաթօլիք քիլիսէսինի իսլահ վէ թան-
դիմի իչին մէրի իւլ իճրա օլան նիզամ-
նամէի մէղքիւրուն ահքեամը միւն-
տէրիճէսինին թէպտիլինի հալի տիր :

— Պէրլինտէն շէյլէ եաղըրըն
տըր : Ֆրանսըլլարըն, Շիմալի Ալէմն-
եա գըլլարընա գարայա այագ պա-
տըլըրը խապէրի, ալընըր ալընմաղ,
մուհարէպէ էմիլի Պէրլինտէ տէյիլի-
տի :

Բրուսիա գրալը Կիյեօմ հաղրէթ-
լէրինին թահթը ըլյապէթինտէ թէ-
շէքքիւլ իտէն պիր հարպ մէճլիսի, Ա-

լէմանեանըն Շիմալի վէ Ղարպի ճիհէթ-
լէրինին տէնիղ գըլլարը մուհաֆա-
ղալը իչին իճապ իտէն թէտապիրէ գա-
րար վէրմիշ տիր, չիւնքի գարայա
չըգան Ֆրանսըլլա սաթէրլէրի, Իէն օր-
տուսունունուն գօլ վէ դանատընը
գըրմայա վէ հաթթա Պէրլինտէ տէ թէհ-
տիտ իտէպիլիր իտի :

Գրալը միւշարիլէյհ, Գօնթ տը
Պիզմարդ վէ հարպիյէ նաղըրը ճէնէ-
րալ տը Իօն, տայիմա ճէնէրալ Մօլթ-
քուն մէհարէթի սաթէրիյէսինէ միւն-
թաղըր ալըլար, ճէնէրալ Մօլթք,
պիւթիւն գուվլէյի սաթէրիյէյէ մէ-
սուլ պիր գօմանտան մագամըն
տա Շիմալի վէ ճէնուպի Ոյէման-
եանըն մուհաֆաղասընա թայեին օ-
լունմաղ օլունուղունտէն քէնտի բլան
վէ էֆքեարընա կէօրէ, Բրուսիանըն
գուվլէյի սաթէրիյէսինի օրտուլարա
վէ մէթին գալէալարա թագսիմ ի-
տիյօր :

Ճէնէրալ տը Մանթէօֆլ պիրլինճի
օրտու գօմանտանըլընտան իսթիֆա
իլէ, Բրուսիա գրալը հաղրէթլէրինին
եաթլէրի հարպը նասպ օլմուշ տուր :
Ճէնէրալ տը վէրտէր, պիրլինճի օր-
տու գօմանտանըլընա նասպ օլմուշ
տուր :

— Սապըգ խարիճիյէ միւսթէշա-
րը ութու ֆէթլու խալիլ պէյ հազ-
րէթլէրինին իքի այ գապուր Վիէննա-
յա պիր սիյահալի իլլէմէք, նիյէթին
տէ օլտագըլ լա թիւքքիտէ մուհար-
րէր գիր :

— Խարիճիյէ թէշրիֆաթ մուավլինի
սաատէթլու Սիլ պէյ էֆէնտիյէ ըլիւթ-
պէյի ուլա պընթըր սանիսի թէվլիհ
պույրուլմաղ տուր :

— Տէր սաատէթտէ Բրուսիա սէ-
ֆարէթլանէսինէ կէլէկ պիր թէլէ-
կրաֆըն մէալինէ նազարէն, ճէնուպի
Ալէմանեա սաթէրի Ղօլմար շէհրինին
ճիւլարընտան Իէնին Ֆրանսըլլա հուսու-
տունու կէչիպ շէհրի մէղքիւրու զապթ-
իթմիշլէր, վէ պինսէն ալէյհ, չիմի
Ֆրանսա հուսուտունտա 300,000 նու-
ֆուստան զլյատէ Ալաման սաթէրի
ս ուլունմագտա տուր :

— Չին բայթաթթը օլան Բէքին
շէհրինտէն կէլէն պիր թէլէկրաֆ, շէհ-
րի մէղպուրտէ Ֆրանսըլլա մագթու-
լէրի իչին Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ

թարդիյէ վէրմէք իւղրէ, Չին մէմու-
րինինտէն պիրի, Փարիստէ Չին էլի-
սի նասպ օլմուշ տուր :

— Ֆրանսըլլա սաթէրլէրինին Բօմա-
տան չըգալարընըն ըէսմի թէպլի-
ղաթնամէսի Բաբա սէֆիրինէ յուլիս
29 տա իրսալ գըլընմըլ օլտուղու թապ-
տիգ օլունուլար :

Պու պապտէ զիյատէ չալըշան գէ-
վաթտան պիրի Փարիստէ Սպանեա
սէֆիրի օլունալ, նասըլ քի մալիւմ տիր
բրէնա Հօհէնզօլէրինին դանտիտալըգ-
տան իսթիֆա իլլէմէսի տախի սէֆիրի
միւմայիլէյհին իպրաղ իլլէտիյի նու-
ֆուզ վէ թէհէսիրէ համլ օլունապիլիր :

... Խմբագիր .

Մէտա լրագիրը իւր 35—40 թուե-
րու մէջ ապացուցանելու կ'աշխատի
թէ Պիոսթիք. քահանայապետը « ի
դառնալն » ըսուած կոնդակով Հայոց
եկեղեցւոյն իրաւունքները ու արտօ-
նութիւնները ջնջելով իւր իշխանու-
թեան սահմանը անցած է : Ինչու-
որ, կ'ըսէ յիշեալ լրագիրը, Հայոց
Պատրիարքութիւնը հիմնուլ կամ
հաստատուլ, ինչպէս նաեւ այն իրա-
ւաւունքները ու արտօնութիւնները
շնորհող Բենեատիկոս յի. քահանա-
յապետն է : Ասկից կը հետեւնէ թէ
ինչպէս քահանայապետ մը հաստա-
տէջ, անանկ ալ ուրիշ քահանայա-
պետ մը վերջոյ . ինչպէս որ մէկը չը-
նծրհեց, անանկ ալ մէկալը ետ ա-
ռաւ : Եւ այժմ բոլանդակ երկայնա-
բան ճառքին հիմը կամ ապացուցու-
թիւնը :

Սակայն պատմութիւնը ասոր բո-
լորովին հակառակը կը ցուցնէ : Հա-
յոց Պատրիարքութիւնը ուրիշ պատ-
րիարքութեանց ֆան հայնապարհա-
գործոյ յառաջ եկած հիմնարկութիւն
մըն է, որն որ Հռովմայ աթոռը կամ
քահանայապետը թէ Ռուբինեանց
թագաւորութեան ատեն եւ թէ նոյն
թագաւորութեան կործանելէն ետքը
իրօք եւ ի վախճանիկ անցած դպրուն
վերջերը գրով ճանչցեր է : Չ'եղած
բան մը նորէն դնել ու հիմնել ուրիշ
բան է, դարբերու եղածը ճանչնալ ու-
րիշ բան է, ասոնք երկուքը իրարմէ
ալեկ զանազանելու է : Պատրիարքա-

կան իրաւունքները տուողն ալ քահանայապետը չէ, այլ այն իրաւունքները պատրիարքական իշխանութեան սեպական ու էական են. անսակ որ եթէ այս իրաւունքները վերցուին պատրիարքը անուամբ միայն, ու տիտղոսաւոր պատրիարք կը մնայ:

Սէտա լրագիրը յանդուդն ու անդուն բերանով այս իրաւունքները պաշտպանողներուն հերետիկոս, հերձուածող անունները տալու ալ չ'ամբշնար: Բայց մենք շատ աղէկ գիտենք թէ աս իրաւունքներուն ու արտօնութիւններուն պիտ'որ չի դպցուի ըսողը՝ Տիեզերական ժողովք մըն է, այսինքն փլորենտեան ժողովքը, որուն ուղղափառութեան նկարագիրը իւր չափաւորութենէն ու իրարմէ բաժանեալ եկեղեցիքը միացնելու համար դրած միջին ճամբէն յայտնի կը տեսնուի: Այս ժողովքին հրոշման ալ միաբանութեան կոնգրակին մէջ «Սալվիս» բառով է, որն որ «անարատ մնալով, անխախտ մնալով, իրաց առեալ» կը նշանակէ: Արդ որչափ որ քահանայապետը գլուխ է եկեղեցւոյ, եւ ունի իրաւասութիւն բովանդակ եկեղեցւոյ վրայ, սակայն այս պատրիարքական իրաւունքներն ու արտօնութիւնները նոյն Տիեզերական ժողովքին վճռովը յիշեալ իրաւասութենէն դուրս հանուած են: Ժողովքը աս իրաւունքներուն ու արտօնութիւններուն ձեռք պիտ'որ չերկնցնես ըսելով, յայտնապէս բացառութիւն մը եւ այն իրաւասութեան չափաւորութիւն մը դրած է, ինչու որ տեսած է թէ միայն ասով ուղղափառութեան շահը այսինքն եկեղեցեաց միութիւնը կրնայ յաջողի:

Հիմայ կը հարցնենք ամէն խելք ունեցողներուն, թող ըսեն, ո՞վ է հերետիկոս կամ հերձուածող. Տիեզերական ժողովքի մը սահմանադրութիւնը անխիղճ կերպով ոտքի տակ առնողը, թէ այն սահմանադրութիւնը պաշտպանողը, նորութիւններ հրնարողը, չէ նէ հին հարց սահմանադրութիւնները յարգողը: Յիշուի Տիեզերական ժողովքի մը սահմանադրութեան դէմ ելլելով, Արեւելեան եկեղեցիքը իրենց իրաւունքներէն ու արտօնութիւններէն մերկացնելն ետքը,

դառնալ ու այն իրաւունքները պաշտպանողներուն հերետիկոս, հերձուածող անունները տալ, իրաւ կ'ըսենք, քիչ ու պղտիկ անամթութիւն չէ: Մանաւանդ յափշտակելէն մերկացնելն ետքը, խեղճ կողպտուածք միանգամայն նախատել, կապել, արգիլել եւն. եւն. մինչեւ երկինք, Աստուծոյ ամենակալի աթոռը ազդող կող անիրաւութիւն է:

Սէտան որչափ որ իրաւունքը պաշտպանող վարդապետաց ընթացքը առջեւնիս ալ դնէ մենք կ'ըսենք թէ եղած գործք մը՝ թէպէտ իր իրաւայի պատճառներն ունենայ կամ չունենայ, չի կրնար իրաւունք մը ջնջել կամ վերցնել: Այն գործքը պարսաւելի է նէ, կը պարսաւուի, աս կայն իրաւունքը անխախտ կը մնայ: Սէտային յառաջ բերած վախերն ալ աւելի չափազանցութիւն կը կարծենք քան թէ իր: Ինչու որ մինչեւ հիմայ պատրիարքական ոճ կախկոպութեան աթոռներուն վրայ չէ թէ մինակ եկեղեցւոյ վասակար անձինք դըրված չ'են, այլ մանաւանդ ընդհակառակն՝ այն անձանց ձեռքով (որոնք կասկածաւոր կ'ուզէ ցուցնել Սէտան) հաւատքը տարածուեցաւ ու ծաղկեցաւ առաւելապէս յառաջուան կաթողիկոսական թեմին մէջ:

Ի վերջոյ կ'ըսենք թէ Սէտան չատուելի աղէկ կ'ընէր, եթէ այս հառաւանքը չի գրել: Գոնէ պատմութեան անտեղութիւնը եւ պատճառներուն ախարձութիւնը աստուածաբանից առջեւ երեւան չ'էին ելլեր: Կըրնայ թէ Սէտան փլորենտեան ժողովոյն միաբանութեան կոնգրակը եկեղեցական պատմութենէն ջնջել: Թէ որ աս կըրնայ ընել, ան պտեն Արեւելեան եկեղեցեաց իրաւունքներն ալ կը ջնջելին: Բայց քանի որ փլորենտեան ժողովոյն վճիռքը կեցեր է, այս իրաւունքներն ալ միշտ կ'արժեն ու կը զօրեն, եւ անոնց դաշողներուն վրայ է պատասխանատուութիւնը առաջի Աստուծոյ եւ եկեղեցւոյ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ԹԷԼԼԿԻՐԱՅԻՅԵ

Պէրլին 7 օգոստոս:

Բրուսիա օրտու մէրքէզինտէն պու սապահ վիւրուտ իտէն ըէսմի թէլէկրաֆար պէր վէճհի աթի պէյան զըլլնմը տըր:

Մայանս 6 օգոստոս ախշամ: Բրուսիա ասքերէրիին զապըթան վէէրքեանը հարպըրի տիւն Սարա եագլաշմըլար տըր, պու սապահ ճէնէրալ Բէմէք, Ֆրասըղարը Սարպրիւքէնին զարպ ճիհէթինտէ վագը Սրէյիէրէն եագըննտու օլան տաղարըն իւզէրինէ գուվէթի պիր մէվգըսէ կէօրիւպ, տէր հալ հիւճմէ պաշլամը տըր, ֆրգայի ասքերիյէ թարաֆընտան թօք սէսի իշիտիլտիլնտէ, ճէնէրալ Պարնըքօն վէ ճէնէրալ Սթիւլէրէվաժէլ եէթիշտիլէր: ճէնէրալ Կօէպըն, թահթը իտարէսինտէ պուլունան ասքերէ գօմանտայա պաշլարպ, վէ զայթ շիտաթթի պիր գավկատան սօղրա, ճէնէրալ Ֆրուասարըն թուլտուղու մէվգը հիւճմ իլէ ալընմը տըր: ճէնէրալ Ֆրանսուա իլէ միրալպ Բէօթըր եարալանմը տըր:

Մայանս 7 օգոստոս սապահ, ճէնէրալ Կօէպըն Սարպրիւքէնին զարպ ճիհէթինտէ վագը օլան միւտարէպէտէն պիլտիրայինէ կէօրէ, ճէնէրալ Ֆրուասարըն ֆրգայի ասքերիյէսինտէն եիւլէրճէ էսիրէր ալընմը տըր: Մէրգուման էսիրէրին պէյանընա կէօրէ, Ֆրանսա օրտուսունունտէ օրթ ֆրգայի ասքերի վար տըր ճէնէրալ ճէք, մուհարէպէտէ կէճէտէն չօգ էվլէլ անճագ խիթամ պուլմուշ տուր:

Տիւլմէնիմիլ, զայէթլէ թօքու ասքերինի իթթիմալ իլէ կէրի կէրի կիթմիլ վէ պէյլէճէ մուհաֆազա օլունմուշ տուր: ճէնէրալ Յիլմէնէյ ախշամ իւսթիւ Մայանսա եէթիշտի վէ էմրի թահթընտա օլան ասքերլէրին գօմանտանըղընը ալընմը տըր: ճէնէրալ Ֆրանսուա էօլտիւ, պիլիմ եանի Բրուսիալըլարտան չօգ թէլէֆաթ վար, պա խուսուս զապըթանլարտան, տիւլմէնիմիլտէն տախի չօգ թէլէֆաթ վար տըր:

Մայանս 7 օգոստոս սապահ: Բրուսիա վէլիի ահտը թարաֆընտան

մահը հային 6 տխրամբ թարիսէ վա-
րիտ օրան թահրիրաթա կէօրէ , մա-
րէշալ Գանթօպէր իւէ ճէնէրալ Ֆայ-
եինին ֆըրդայի ասքերիյէլէր իւէ
քէսպի գոլվէթ իթմիշ օրան մարէ-
շալ Մադր Մահօն օրտուտոյ իւզէ-
րինէ օլունան ֆիւթուհաթլը քու-
հարէպէտէ , քրուսիայըլար Գրանարդ-
լարտան իրի սանճագ , ալթը բարէ
Միթլալոգ թօրու լալարդ պան մաա-
տա , ապալի 4000 ֆրանսըլ էսիւ իթ-
միշէր տիր : ճէնէրալ Բօղ եարա-
լանիւր տիր : Թարաֆէլիտէն բէք չօգ
թէլէֆաթ վար ալը :

Փարիս 8 օգոստ .
Բէսմի խապէրլէր : Պու սապա-
Գօլմար միւտիւրի թարաֆընտան վա-
րիտ օլան թէլէկրաֆնամէ , Բաւսիւ-
լլարլն իւէ նէհրինի կէշարիլէրինէ
տայիւ Շլէսթալ գապպապը միւ-
տիրի թարաֆընտան վէրլէն խապէրլէ-
թէքղիկ իւէ սաղ թարաֆ սահիլին
տէն Բրուսիալլարլն Մալրըն իւզէ-
րինէ հարէքէթ իլլէմէլէրի ինթիմալ
տէն իտուկինի պիւտիլիօր :

Մէջ 8 օգոստոս սապա-
ճէնէրալ տիւ Ֆայի Մարէշալ
Մադ—Մահօն կէ պիւրէշմիշ տիր :
Ասքերին սէճաաթը տէրէճէյի մաթ-
լուպէտէն զիւտէ տիր : տիւնտէն
պէրու գալկա լուգու պուլմատը :
Ֆէրշօլիլէր մուհարէպէսինտէ եիւզ
գըրդ պին նէֆէր Բրուսիա ասքերի :
օթուղ իւշ պին ֆրանսըլ իւզէրինէ
հիւճմ իլլէմիշէր տիր :

Ֆէշա 9 օգոստ .
Մէջտէն թէլէկրաֆնամէ
բաղաթ էրթէսի :

ճէնէրալ տիւ Ֆայինին ֆըրդ պիւ-
ասքերիյէսի : մուհարէպէյէ կիրիշմէ-
յէրէք վէ թագիւլ օլունմայարադ օր-
տույա պիւրէշմիշտիր : Մարէշալ Մադ-
—Մահօն քէնտիսինէ էմ օլունմուշ
օլան հարէքէթը ասքերիյէյի իճրա
իլլէմիշ տիր : Պու կիւն մուհարէպէ
օլմատը : վիւքէլա թարաֆընտան ի-
լան օլունան պէյաննամէ մէմուլն
յէթի ազիմէ կէ գապուլ օլունմուշ
տուր :

Ֆրանսանըն 4 ինճի վէ 2 ինճի վէ
3 ինճի վէ 4 ինճի վէ 7 ինճի ֆըր-
դայի ասքերիյէնին տախիլինտէ պու-
լունտուղու էյալէթլէր իւէ Գօթ 8օր

վէ Սէն Էլուար : Էն վէ Բօն էյալէթ-
լէրի քի 8 ինճի ֆըրդայի ասքերիյէ
տախիլինտէ պուլունմուղապ տուր :
մուհարէպէ հայինէ վաղ օլունմուշ
տուր :

Մէջ սալը կիւնիւ սապա-
Բրուսիալլարլն ասքերի Սաար
նէհրի իւզէրինտէ թօլանմագուա
տըր : Բրուսիա գրալը օրապուկէսընր
Գայսէր Սլօթէրն նամ մահէյէ նագլ
իլլէմիշ տիր : Հարէքէթի ասքերիյէ
վիճիւ պիւլմատը :

Մէջտէն Բէսմի թէլէկրաֆնամէ
մէտիլնէ նաղարէն սալը կիւնիւ սա-
պա Գ ասքերին պէօթիւք գըսը Մէա
րիշկիւսընա թօլանմուշ տուր : Մարէ-
շալ Պաղէն մուամէլաթը ասքերիյէնին
նաղարէթինէ ֆէնուր օլմուշ տուր : ճէ-
նէրալ Գրուսիալլարլն ֆըրդայի ասքերի-
յէսի միւնթաղսմէն Մէյէ տօղրու կէ-
րիպէթիլմէքտէտուր : Պոտալիճէ եաղ
մէվսիմի հասէպի իւէ հալա լաթիֆ
իտի : իմբէրաթօր Մարէշալ Պաղէնին
օրտուկիւսընա կիւթուր :

Ֆրանսա պանդ ասը , սքօթօտու-
նու էիւղտէ աթըրյա չըգարտը պիւլ-
մէնիսիտէ

Մէջտէն միլլէթ մէնիսիտէ
պաշ վէթիլ Մ Օլիլիքէս սէնաթտո
օգա տուղու կիւլիս պիւր պէյաննամէ
թէպիլիլ իլլէմիշ վէ ռօ եանի մուլա-
լիֆին թարաֆընտան : նոթթօր գաթ
օլունարաթ իրաթ օլունան իթիլրա-
ղաթ մէվսիլն : զաթիլաթ միւ-
թաալիդ մէսայիլ իշին պիւր տագըդա
տախի գայալ իթմէքա վաթաթա իւի-
յանէթ տիր :

վիւքէլա ալէյինաէ հէր նէ գա-
տաթ իթիլրա տախի օլունուրա , պիւր
պիւրի թի իթիլիյար իւիպ , ֆաղաթ
թէպիլիլ իլլէտիլիմիլ թէնապիլին պիւ-
գայէսինէ մուարէպէ իտէրիլ : վիւ-
քէլա քէնաիսինէ թարաֆը մէնիլտէն
էմիլիլիլի փալգա օլունմալըն իլթի-
մաթ իտէք քիաթաթ պալգա վիւքէ-
լա շու վաղայիլի հաղըրէ պիւղտէն զի-
յատէ չմիլտաղ օլապիլիլմէն պիւղի
տէնապ աղ իտիլիլ : շու հալտէ նութ
սըրաալ տէքիլ պէլքի իշ կէօրմէքալ-
րաալ տըր տէմիշ տիր :

Մ տիւ Մուլէն , մէպուսանը միւ-
լէթ ճանիպիլնտէն վիւքէլա ըիյասէ-
թիլին ճէնէրալ թրօշիլիլ իհալէ օլուն-
մաալըն թէքիլիլ իլլէմիշ տիր :

Շուրալի տէվէթ աղապընտէն տէվ-
լէթու քէվալ էֆէնուր հաղրէթլէրի-
նէ , թիւթպէի սապիլիլ վէղարէթ ,

Իլլիտ սանճաղը միւթասարըրը-
ղը քէթթահա սանճաղը միւթա-
սարըրը սապըգ սաաթէթլու Հալան
պէյ էֆէնուր հաղրէթլէրինէ :

Կիրիտ վիլայէթի տախիլինտէ քեա-
լին Գանտիա սանճաղը միւթասար-
ըրըրըր թէթիլիլ սանճաղը միւթա-
սարըրըր պապըգ սաաթէթլու Մգու-
թաֆա բաշա հաղրէթլէրինէ :

Բէթիմ սանճաղը միւթասարըրը-
լըր , Գաթիա սանճաղը միւթասար-
ըրըր սապըգ սաաթէթլու Արիֆ բա-
շա հաղրէթլէրինէ :

Բէթիմահա սանճաղը միւթասար-
ըրըրըր , Իլլիտ սանճաղը միւթա-
սարըրըր սապըգ սաաթէթլու էտէն-
բաշա :

Գասթամուլնի վիլայէթի մէրքէ-
միւթասարըրըրըր Տէպրա սանճաղը
միւթասարըրըրըր էսպա սաաթէթլու
Մոհիլէպիլն բաշա :

Խոմս սանճաղը միւթասարըրըրը-
ղը Գաթիմուլնի սանճաղը մէրքէ-
միւթասարըրըրըր սապըգ իղլէթլու իղ-
լէթ էֆէնուր :

Մէթթէպի Սուլթանի միւտիլի
սանիլիլ խրաթէթիլնտէ պուլունան իղ-
լէթլու Մուսթաֆա էֆէնուրիլ , թիւթ-
պէյի սանիլիլ սընըր միւթէմալիլի
թէվճիլ պուլլուլմուշ տուր :

ԵՐԱՍԵՐ ՈՒՄԻՄԻՍԻ	
Գ Ո Ւ Ա Յ Ո Ւ Ք Ի Ա Չ Ո Ւ Հ	
Յուն 28 Սալը աղաալ...	42 4
Ա 29 Չարս պապալ գոսր լքէ...	42 28
Գ 30 Էօլէն	—
ՍԱՀԻԳԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԻԻ	
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼ ՊԵՆՏՆԱՆ	
ՍՅԱԼՅՈՒՆԱ ՉԵԶԵԲ ԴԵՂԱՐԻ ՆԱՄ	
ՄԵԿԵ	
ՃԵՄԻՅԵԻ ԲԼԵԹԵԻ ԴԱԿԻՍԻ	